

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobkyně: **M. Š.**, zastoupená Mgr. Lenkou Drápalovou, advokátkou se sídlem Horní náměstí 12, Vsetín, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 30. 7. 2019, č. j. 72 Ad 9/2019 – 49,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 29. 11. 2018, č. j. X (dále jen „*rozhodnutí žalované o námitkách*“), zamítla námitky žalobkyně proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 10. 2018, č. j. X (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), a toto rozhodnutí potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobkyni zamítnuta žádost o přiznání invalidního důchodu pro nesplnění podmínek v § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „*zákon o důchodovém pojištění*“). Podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Vsetín ze dne 26. 9. 2018 totiž žalobkyně nebyla invalidní a pokles její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil pouze 30 %.

[2] Žalovaná v rámci řízení o námitkách vycházela z posudku své posudkové lékařky ze dne 21. 11. 2018. Podle tohoto posudku byly rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti dlouhodobé problémy s páteří – konkrétně zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII (postižení svalové kosterní soustavy), oddíl E (dorzopatie a spondylopatie), položce 1c (bolestivý syndrom páteře včetně stavů po operaci páteře nebo po úrazech páteře, degenerativní změny páteře, výhřezy meziobratlových plotének; se středně těžkým funkčním postižením, závažné postižení jednoho nebo více úseků páteře, se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s poškozením nervu, popř. symptomatologie neurogenního močového měchýře, se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení, některé denní aktivity omezeny) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity) – dále jen „*vyhláška o posuzování invalidity*“. Pokles pracovní schopnosti posudková lékařka žalované v řízení o námitkách stanovila na 30 %. Žalovaná proto konstatovala, že žádosti žalobkyně o přiznání invalidního důchodu není možné vyhovět, neboť nebyly splněny podmínky pro vznik invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Proto zamítla její námitky proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdila, jak bylo uvedeno výše.

[3] Žalobu podanou proti rozhodnutí žalované o námitkách Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci (dále jen „*krajský soud*“) rozsudkem ze dne 30. 7. 2019, č. j. 72 Ad 9/2019 - 49, jako nedůvodnou zamítl.

[4] Krajský soud v řízení o žalobě k důkazu vyžádal posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě (dále též jen „*PK MPSV v Ostravě*“) ze dne 22. 5. 2019. Tato posudková komise v něm potvrdila posudkové závěry žalované a dospěla k závěru, že žalobkyně není invalidní. Míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně o 30 % PK MPSV v Ostravě neměnila. Podle uvedeného posudku šlo u žalobkyně o středně těžké funkční postižení se závažnou poruchou statodynamiky páteře s chronickými projevy kořenového dráždění funkčně lehkým až středně těžkým neurologickým nálezem bez paréz, svalových hypotrofií a poruch sfinkterů. Aktuální závažnost nemoci nedosahovalo středu ani horní hranice daného rozmezí. V tomto hodnocení byl zohledněn dopad nemoci na pracovní zapojení i ostatní onemocnění a nebylo možné prokázat těžší funkční postižení. Žalobkyně nemůže dělat těžkou fyzickou práci s přenášením nadlimitních břemen, s dlouhou chůzí, trvale v chladu a vlhku. Dosavadní zaměstnání v administrativě je schopna vykonávat za uvedených podmínek a je taktéž schopna rekvalifikace.

[5] Žalobkyně na vydání citovaného posudku reagovala podáním, označeným jako „*námitky proti závěrům posudkové komise*“, v nichž uvedla, že jeho závěry neodpovídají objektivně zjištěnému zdravotnímu stavu. V posudku nejsou zmíněny nejzávažnější zdravotní problémy žalobkyně. Proto navrhla, aby její zdravotní stav přezkoumal nezávislý znalec, případně jiná posudková komise. Dále poukázala na podle jejího mínění zásadní rozpory mezi doloženými lékařskými zprávami a závěry PK MPSV v Ostravě.

pokračování

[6] Krajský soud si následně obstaral doplňující posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 3. 7. 2019 (dále také jen „*doplňující posudek*“). PK MPSV v Ostravě v doplňujícím posudku setrvala na svých předešlých závěrech a po prostudování a zhodnocení lékařských nálezů, včetně těch doložených stěžovatelkou v průběhu soudního řízení, znovu konstatovala, že žalobkyně nebyla invalidní a její pracovní schopnost poklesla o 30 %. PK MPSV v Ostravě i přes argumentaci stěžovatelky uplatněnou proti prvnímu posudku (viz odstavec [5] výše) neshledala způsob, jak by mohlo být žalobě vyhověno.

[7] Spornou mezi účastníky byla podle krajského soudu otázka skutková, a to otázka zdravotního stavu žalobkyně, respektive stupně její invalidity. Ve správním řízení byl zdravotní stav žalobkyně posouzen dvakrát, v obou případech s totožným výsledkem. Shodně její zdravotní stav posoudila i PK MPSV v Ostravě v soudním řízení. Krajský soud podotkl, že spor nebyl veden o úplnost podkladů, neboť PK MPSV v Ostravě měla k dispozici všechny lékařské zprávy, které žalobkyně zaslala soudu. Pochybnosti nevznikly ani o správném složení PK MPSV v Ostravě. Krajský soud se proto zaměřil na to, zda posudek obстоjí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

[8] Konstatoval, že uvedeným nárokům posudek PK MPSV v Ostravě dostál. PK MPSV v Ostravě shromáždila úplnou zdravotní dokumentaci žalobkyně a komplexně posoudila její zdravotní stav. Soud neměl důvod pochybovat o správnosti stanovených diagnóz. Podle posudkového hlediska dle kapitoly XIII, oddílu E, položky 1, uvedené v příloze vyhlášky o posuzování invalidity se při stanovení míry poklesu pracovní schopnosti hodnotí funkční postižení páteře a z toho vyplývající omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti a dopad na schopnost vykonávat denní aktivity. Žalobkyně nespĺňuje kritéria postižení podle písm. d) citované položky vyhlášky o posuzování invalidity, jak se domáhala. Nebylo totiž u ní prokázáno těžké postižení více úseků páteře, trvalé projevy kořenového dráždění, trvalý funkčně významný neurologický nález, těžké postižení nervů, závažné parézy, poruchy hybnosti končetin, závažné funkce poruchy svěračů, pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení nebo značné omezení některých denních aktivit. Posudkoví lékaři naopak správně zhodnotili stav žalobkyně podle písm. c) uvedené položky vyhlášky o posuzování invalidity, které hovoří o středně těžkém funkčním postižení. Závažnější stav se u žalobkyně neprokázal.

[9] Krajský soud dále uvedl, že z doložených lékařských zpráv nevyplývá, že by žalobkyně trpěla poruchami svěračů, ochrnutím a celkovým poškozením nervů (parézy a plegie) prokázaným vyšetřením EMG, žalobkyně podle lékařských zpráv nemá předepsané používání kompenzačních pomůcek ani hospitalizaci. PK MPSV v Ostravě vysvětlila, že u žalobkyně nejde o vícečetné herniace, zatím se jedná pouze o protruze. Postižení se týká toliko bederní páteře a segmentu S1, nikoliv dalších částí páteře. Onemocnění trvá u žalobkyně dlouhou dobu, výrazné změny podle posudkové komise nejsou v lékařských zprávách popsány a žalobkyně danému stavu přivykla. V daném případě byla správně aplikována a zhodnocena posudková kritéria na nejzávažnější onemocnění žalobkyně, což PK MPSV v Ostravě srozumitelně osvětlila. Krajský soud nezjistil žádný rozpor mezi těmito kritérii podle vyhlášky o posuzování invalidity a ztotožnil se se závěry PK MPSV v Ostravě.

[10] Krajský soud uzavřel, že žalovaná určila s ohledem na lékařské zprávy nejzávažnější zdravotní postižení žalobkyně, kterým je postižení páteře. Pokles její pracovní schopnosti pak byl určen v souladu s právními předpisy a na podkladě posudků, vycházejících z příslušných lékařských zpráv. Námitky k pracovní anamnéze neshledal důvodnými, neboť drobné nepřesnosti nemohly mít vliv na výsledek řízení a posouzení invalidity žalobkyně. Rozhodující byly lékařské zprávy, které měla PK MPSV v Ostravě k dispozici a které opakovaně podrobně posoudila.

[11] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[12] Stěžovatelka předně tvrdí, že závěry PK MPSV v Ostravě neodpovídají objektivně zjištěnému zdravotnímu stavu. V řízení před krajským soudem žádala o změnu posudkové komise, případně ustanovení znalce. Krajský soud této žádosti nevyhověl a o doplňující posudek požádal opět původní PK MPSV v Ostravě. V něm komise setrvala na svých předešlých závěrech, které podle stěžovatelky především nezohledňují výsledky magnetické rezonance ze dne 4. 2. 2019. V závěrečném posudkovém hodnocení jsou popřeny některé nálezy neurologů (ošetřujících stěžovatelku), jiné nebyly reflektovány.

[13] Stěžovatelka dále poukazuje na konkrétní rozpory mezi odůvodněním napadeného rozsudku, závěry PK MPSV v Ostravě a doloženými lékařskými zprávami. Podle rozsudku byla prokázána **těžká skolióza**, v nálezu posudkové komise je však uvedena pouze **konvexní skolióza** (stlačení žeber), nikoli těžká. Též neurologové MUDr. N. MUDr. J. u stěžovatelky diagnostikovali těžkou dysfunkci celé páteře, což se neshoduje s názorem PK MPSV v Ostravě. Krajský soud dále konstatoval, že v dané věci a) nebylo prokázáno těžké postižení více úseků páteře, b) nejde o trvalé projevy kořenového dráždění, c) se postižení stěžovatelky týká toliko bederní páteře a segmentu S1, d) nebyl prokázán trvalý funkčně významný neurologický nález, e) nebyly zjištěny poruchy hybnosti končetin, a f) nebyl prokázán pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení nebo značné omezení některých denních aktivit. S těmito jednotlivými závěry stěžovatelka polemizuje a odkazuje na nejrůznější lékařské zprávy, které obsahují odlišné posouzení jejího stavu (ve zprávě MUDr. N. a MUDr. J. se uvádí těžká skolióza s těžkou dysfunkcí **celé** páteře, kořenové dráždění bylo prokázáno vyšetřením magnetickou rezonancí dne 4. 2. 2019, postižení se týká rovněž segmentu L4, zdravotní problémy stěžovatelky lze s ohledem na obsah lékařských zpráv posoudit jako trvalý funkčně významný neurologický nález, při zvýšené námaze či špatném pohybu dochází k vystřelování bolesti do pravé dolní končetiny a noha se může podlomit). PK MPSV v Ostravě dále zhodnotila zdravotní stav stěžovatelky jako středně těžký, MUDr. V., MUDr. J. a MUDr. N. hodnotili tento stav jako těžký. Také není pravdou, že stěžovatelka nemá předepsané používání kompenzačních pomůcek, neboť na základě doporučení ošetřujícího lékaře používá při chůzi berli a podpurný pás. To ostatně komisi sdělila ve vyjádření. V odůvodnění napadeného rozsudku je rovněž uvedeno, že stěžovatelka nebyla kvůli svým potížím hospitalizována. Stěžovatelka ovšem měla naplánovanou operaci ploténky na neurochirurgii ve Zlíně (v červnu 2019), ale s ohledem na charakter nálezu, který je těžkého stupně, byla odeslána na specializované pracoviště do Brna. Zde by měla podstoupit operaci skoliózy.

pokračování

[14] V závěru stěžovatelka namítá, že oproti zjištěním PK MPSV v Ostravě se její potíže zhoršují. Danému stavu nepřivykla, taková skutečnost není uvedena v žádné lékařské zprávě. Od 22. 3. 2019 je stěžovatelka v pracovní neschopnosti, i o těchto okolnostech PK MPSV v Ostravě věděla. Přesto uvedla, že je stěžovatelka schopna dosavadního zaměstnání v administrativě, případně může podstoupit rekvalifikaci. Rozpory mezi závěry lékařů a PK MPSV v Ostravě by měly být odstraněny, aby bylo možné přesvědčivě vyhodnotit zdravotní stav stěžovatelky. Námitky, které vznesla proti posudku PK MPSV v Ostravě v řízení před krajským soudem, nebyly uspokojivě vyřešeny.

[15] Stěžovatelka následně dne 25. 8. 2020 zaslala kasačnímu soudu doplňující informaci. V ní znovu poukázala na to, že krajský soud v odůvodnění rozsudku zmínil, že nebyly prokázány „trvalé projevy kořenového dráždění“. Chronické projevy kořenového dráždění jsou však zmíněny nejen v lékařských zprávách, ale i na straně 3 doplňujícího posudku PK MPSV v Ostravě, ze kterého vycházel krajský soud.

[16] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[17] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[18] Kasační stížnost není důvodná.

[19] Ze systematického hlediska je nejprve vhodné zabývat se kasačním důvodem podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelností rozsudku krajského soudu. Pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný, musel by jej Nejvyšší správní soud zrušit, a to i bez námítky stěžovatelky. Kasační soud však rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal, tato námitka tak není důvodná z důvodů předestřených níže.

[20] Stěžovatelka v kasační stížnosti k této otázce pouze obecně uvádí, že je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů a „trpí vadou řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatelky, když bylo neúplně posouzeno rozhodující zdravotní postižení“. Tomu Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Krajský soud v rozsudku odpovídajícím způsobem rekapituloval znění žaloby, shrnul obsah žalobou napadeného rozhodnutí, dále podrobně popsal skutečnosti vyplývající ze zdravotnické dokumentace a z vyžádaných posudků PK MPSV v Ostravě. Poté se zabýval tím, zda posudek PK MPSV v Ostravě dostal nárokům testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti. Stěžovatelka konkrétně neuvádí, v čem spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku a jaké žalobní body krajský soud opomenul vypořádat ve vlastní hodnotící části rozsudku. Nejvyšší správní soud naopak konstatuje, že krajský soud daný případ ve světle žaloby řádně posoudil. Rozsudek krajského soudu tedy není nepřezkoumatelný. O tom ostatně svědčí i to, že stěžovatelka s odůvodněním rozsudku v řadě ohledů polemizuje, což by v případě jeho nepřezkoumatelnosti fakticky nebylo možné.

[21] Dále je třeba připomenout, že rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je primárně závislé na odborném lékařském posouzení podmínky invalidity pojištěnce. V přezkumném řízení soudním jsou k takovému posouzení povolány ze zákona (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, a to nejen k celkovému zhodnocení zdravotního stavu a ke stanovení míry poklesu pracovní schopnosti posuzovaných, ale též k zaujetí posudkových závěrů o jejich invaliditě ve smyslu § 39 zákona o důchodovém pojištění. V soudní praxi je důkaz posudkem PK MPSV chápán jako speciální případ předepsaného důkazu, který, pokud splňuje podmínku úplnosti, správnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla i důkazem rozhodujícím. Soudy však tento důkaz hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásady volného hodnocení důkazů a k prokázání zdravotního stavu účastníka mohou provést i důkazy jiné. Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy.

[22] V projednávané věci nemá, podobně jako krajský soud, ani Nejvyšší správní soud pochyby o tom, že posudky PK MPSV v Ostravě požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů splňují. Komise měla pro vypracování posudků k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci doplněnou samotnou stěžovatelkou. Z této dokumentace komise při vypracování diagnostického souhrnu a při stanovení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky vycházela, míru funkčního postižení vyplývající z jednotlivých chorob pak určila s přihlédnutím k nálezům, uvedeným v lékařských zprávách. Rovněž její hodnocení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti odpovídá kritériím obsaženým v § 39 odst. 4 a odst. 5 zákona o důchodovém pojištění a § 2 a § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. I Nejvyšší správní soud má tedy za prokázané, že zdravotní stav stěžovatelky je dlouhodobě nepříznivý a je podmíněn především jejím středně těžkým funkčním postižením se závažnou poruchou statodynamiky páteře s chronickými projevy kořenového dráždění s funkčně lehkým až středně těžkým neurologickým nálezem. V době vydání rozhodnutí žalované neodpovídal zdravotní stav stěžovatelky žádnému stupni invalidity a nešlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, jak vyžaduje § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

[23] Stěžovatelka v kasační stížnosti polemizuje s řadou dílčích závěrů týkajících se jejího zdravotního stavu, ať už prezentovaných krajským soudem či přímo PK MPSV v Ostravě. Opomíjí však, že v soudním (a předtím správním) řízení byl její stav hodnocen **komplexně a v souhrnu**, na základě všech dostupných zpráv a podkladů. Stěžovatelčiny dílčí námitky a snaha vyzdvihnout pro věc z celkového pohledu nepodstatné nepřesnosti nic nemění na závěru, že zhodnocení jejího zdravotního stavu proběhlo objektivně a na základě dostatečných informací. Ke stanovení míry poklesu její pracovní schopnosti a též k zaujetí posudkového závěru o invaliditě tak došlo v souladu s právními předpisy.

pokračování

[24] V řízení před krajským soudem především namítala, že PK MPSV v Ostravě nezohlednila zejména výsledky magnetické rezonance ze dne 4. 2. 2019 (ve zdravotnickém zařízení provozovaném společností MEDIHOPE s. r. o. – pozn. soudu). Toto tvrzení opakuje i v kasační stížnosti. Je pravdou, že doplňující posudek tuto lékařskou zprávu ve výčtu podkladů samostatně výslovně nezmiňuje, to však neznamená, že ji komise vůbec neposoudila, respektive že ji neměla k dispozici. V posudkovém zhodnocení bylo mimo jiné přihlédnuto k neurologickému vyšetření MUDr. V. ze dne 7. 2. 2019, který se závěry z magnetické rezonance ze dne 4. 2. 2019 pracoval (viz str. 3 doplňujícího posudku). Této skutečnosti si ostatně byla vědoma sama stěžovatelka, neboť ve sdělení ze dne 4. 3. 2019 (viz č. l. 17 soudního spisu) krajský soud upozornila na zprávu MUDr. V. a uvedla, že doložená zpráva vyhodnocuje závěry magnetické rezonance provedené předtím. Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že PK MPSV v Ostravě na str. 4 doplňujícího posudku k námitkám stěžovatelky proti prvnímu posudku konstatovala, že se zabývala všemi nálezy, tedy i neurologickým vyšetřením MUDr. V. ze dne 7. 2. 2019, přičemž zmínila, že „*patříčná vyš. provedena 4. 2. 2019, dle bližš. zjištění jde o zmín. MEDIHOPE s.r.o.*“. Závěry zprávy MUDr. V. byly v doplňujícím posudku řádně reflektovány. Uvedené dokládá, že ani vyšetření na magnetické rezonanci ze dne 4. 2. 2019 nezůstalo – jako nedílná součást lékařské zprávy MUDr. V. – v rámci posudkového hodnocení opomenuto a stěžovatelčiny námitky nejsou v tomto směru důvodné.

[25] Stěžovatelka dále tvrdí, že jsou posudky PK MPSV v Ostravě v rozporu s lékařskými nálezy, ze kterých měly vycházet. Ošetřující lékaři zhodnotili její stav jako „těžký“, oproti tomu posudková komise pouze jako „středně těžký“. Stěžovatelka však opomíjí, že ke komplexnímu posouzení zdravotního stavu posuzovaných osob, stanovení míry poklesu jejich pracovní schopnosti, jakož i k zaujetí závěrů o jejich invaliditě, jsou povoláni právě posudkoví lékaři, jak již bylo vyloženo výše. Jimi užívaná terminologie a závěry potom primárně vychází především z vyhlášky o posuzování invalidity, respektive její přílohy, podle níž se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti. Ošetřující lékaři nejsou povoláni k tomu, aby určovali, zda je posuzovaná osoba invalidní a zařazovali její zdravotní postižení pod jednotlivé položky přílohy zmiňované vyhlášky, jejich nálezy popisují zdravotní stav pacienta z hlediska klinického, nikoliv posudkového, proto jejich závěry nelze ztotožňovat či zaměňovat se závěry posudkových lékařů (posudkových komisí v soudním řízení správním), vytrhávat z nich jednotlivá slovní vyjádření a bez zohlednění uvedeného kontextu je mechanicky porovnávat s tím, k čemu dospěla komise, a tím zdůrazňovat údajné rozpory mezi názory ošetřujících a posudkových lékařů. Podstatné v dané věci je to, jak již bylo rovněž uvedeno, že PK MPSV v Ostravě měla k dispozici kompletní zdravotní dokumentaci stěžovatelky, kterou řádně posoudila a na jejím podkladě vyslovila svůj posudkový závěr.

[26] Stěžovatelčinu „hru se slovy“, která zejména nezohledňuje účel a smysl posouzení jejího zdravotního stavu ze strany PK MPSV v Ostravě, ilustrují i její další dílčí kasační námitky. V závěru kasační stížnosti poukazuje na údajný nesoulad v tom směru, že krajský soud v rozsudku zmínil, že stěžovatelka nemá **předepsané** používání kompenzačních pomůcek. Ona oproti tomu na základě **doporučení** ošetřujícího lékaře tyto pomůcky používá. Nejvyšší správní soud však v tomto jazykovém vyjádření krajského soudu nespatřuje žádný rozpor. Krajský soud tím zřejmě myslel to, že používání kompenzačních pomůcek není s ohledem na lékařské zprávy pro běžné činnosti stěžovatelky naprosto

nezbytné, ostatně doporučení lze chápat jako něco, čím se stěžovatelka nutně nemusí řídit, pouze jí to může ulehčit pohyb či zmírnit nepříznivé projevy jejího onemocnění, případně zamezit jeho zhoršení. V každém případě však nejde o takový rozpor, který by mohl vést k závěru, že zdravotní stav stěžovatelky nebyl posouzen objektivně. Dále stěžovatelka vytýká krajskému soudu, že konstatoval, že nebyla se svými obtížemi hospitalizována. Měla přitom naplánovanou operaci ploténky, ke které sice nedošlo, ale výhledově je plánována operace skoliózy na specializovaném pracovišti. Zde opět platí, že jde o rozpor toliko zdánlivý – stěžovatelka jednak sama potvrzuje, že z operace sešlo, hospitalizována tedy skutečně nebyla, jednak jde o dílčí drobnost bez vlivu na správnost závěrů soudu, potažmo posudkové komise. Totéž platí i pro nepřesné vyjádření krajského soudu o tom, že nebyly prokázány „trvalé projevy kořenového dráždění“, ačkoli v doplňujícím posudku jsou chronické projevy kořenového dráždění zmíněny. Uvedené nemělo žádný vliv na správnost zařazení zdravotního postižení stěžovatelky pod příslušnou položku přílohy vyhlášky o posuzování invalidity, tato drobná nepřesnost tedy nemůže založit nezákonnost napadeného rozsudku.

[27] Konečně ani stěžovatelkou na více místech kasační stížnosti poukazované zhoršení zdravotního stavu v průběhu soudního řízení či její pracovní neschopnost trvající od 22. 3. 2019 nemá vliv na celkové závěry krajského soudu. Jak je uvedeno v doplňujícím posudku, vztahuje se závěr PK MPSV v Ostravě **k datu vydání rozhodnutí žalované**, tedy ke dni 29. 11. 2018. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. pak platí, že *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu*. Případné změny zdravotního stavu stěžovatelky po uvedeném datu tak nemohou bez dalšího vést k závěru o nesprávnosti závěrů přijatých posudkovou komisí, respektive ke konstatování nezákonnosti napadeného rozsudku krajského soudu, který dotčený posudek provedl jako důkaz. Stěžovatelce nic nebrání, aby v případě progresu zdravotního stavu k horšímu znovu požádala stanoveným postupem o přiznání invalidního důchodu.

[28] S ohledem na výše uvedené pak nelze přisvědčit ani námitkám stěžovatelky vůči rozsahu a způsobu dokazování v řízení před krajským soudem. Vzhledem k tomu, že doplňující posudek PK MPSV v Ostravě, o nějž krajský soud především opřel své závěry o zákonnosti napadeného správního rozhodnutí, je úplný ve skutkových zjištěních a přesvědčivý v posudkových závěrech, nebylo nutné doplňovat dokazování posudkem znalce z oboru zdravotnictví. Vypracování znaleckého posudku v soudním řízení ve věci invalidních důchodů představuje důkazní prostředek poslední volby (*ultima ratio*). Právní úprava předepisuje soudům přednostně využít posudků zpracovaných posudkovou komisí MPSV (viz odstavec [21] výše), u nichž soud v případě pochyb může žádat o zpracování doplňujícího posudku, případně srovnávacího posudku jinou než místně příslušnou posudkovou komisí. Krajský soud přitom v posuzované věci neshledal ani důvod pro vyžádání takového srovnávacího posudku, neboť odůvodnění posudku posudkové komise MPSV v Ostravě považoval za dostačující a neměl o závěrech příslušné komise relevantní pochybnosti, respektive neshledal existenci takových rozporů, které by založily potřebu pořídit srovnávací posudek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 – 22). Nejvyšší správní soud nezjistil v tomto směru žádná pochybení krajského soudu. Ve shodě s ním zdůrazňuje, že v případě stěžovatelky byl její zdravotní stav posouzen celkem čtyřikrát, dvakrát ve správním řízení, dvakrát ze strany PK MPSV v Ostravě v řízení o žalobě, a to vždy se shodným výsledkem. Krajský soud tak důvodně

pokračování

neměl pochybnosti, které by založily nezbytnost obstarat srovnávací posudek od jiné komise, či dokonce nutnost nechat zdravotní stav stěžovatelky znalecky přezkoumat.

[29] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že nijak nezpochybňuje skutečnost, že stěžovatelka trpí onemocněními, se kterými jsou spojeny omezení a obtíže v jejím každodenním životě. Tento závěr vyplývá z vypracovaných posudků. Dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky však nebyl při objektivním posouzení takové povahy, aby v danou chvíli a za daných zákonných podmínek odůvodnil přiznání invalidního důchodu.

[30] Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadený rozsudek není zatížen tvrzenými vadami, neshledal naplnění kasačních důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* téhož zákona jako nedůvodnou zamítl.

[31] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované není možné náhradu nákladů řízení přiznat s ohledem na § 60 odst. 2 s. ř. s. Soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. července 2021

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu